

Sygn. akt IV P 87/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 stycznia 2018 r.

Sąd Rejonowy w Inowrocławiu IV Wydział Pracy

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Alicja Lisiecka
Sędziowie/Ławnicy:	b/l
Protokolant:	st. sekr. sądowy Małgorzata Stanisz

po rozpoznaniu w dniu 11 stycznia 2018 r. w Inowrocławiu

sprawy z powództwa **P. O.**

przeciwko (...) **S.A. w B.**

o ustalenie

1. oddała powództwo,
2. kosztami sądowymi, od uiszczenia których z mocy ustawy zwolniony był powód obciąża Skarb Państwa.

SSR Alicja Lisiecka

Sygn. akt IV P 87/17

UZASADNIENIE

Powód P. O. wniósł przeciwko (...) S.A w B. pozew o ustalenie, że w okresie od dnia 30 czerwca 1977r. do dnia 30 września 1981r., pracując jako mechanik samochodowy u poprzednika prawnego pozwanego, tj. w Okręgowym Zakładzie (...), był zatrudniony w warunkach szczególnych określonych przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze(Dz. U nr 8, poz. 43 z póź.zm.)

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że będąc zatrudnionym, w okresie objętym pozvem, w Okręgowym Zakładzie (...) wykonywał tam pracę w warunkach szczególnych, polegającą na pracach remontowych pojazdów drogowych w kanałach remontowych, za co pobierał stosowny dodatek do wynagrodzenia, podobnie jak pozostali zatrudnieni pracownicy. Z uwagi na niemożność uzyskania przez powoda od pozwanego świadectwa pracy zawierającego informację o wykonywaniu przez niego pracy w warunkach szczególnych, w ocenie P. O., konieczne jest ustalenie tego faktu przez Sąd, tym bardziej że praca, jaką wykonywał powód jest uwzględniona w wykazach do przywołanego wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Pozwany (...) S.A w B. wniósł o oddalenie powództwa w całości.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew z dnia 17 listopada 2017r.(k. 17) pozwany wskazał , że powód w okresie od dnia 20 czerwca 1977r. do dnia 30 września 1981r. był zatrudniony w Okręgowym Zakładzie (...) w B. Oddział w A., a (...) S.A w B. z dniem 10 marca 2009r., na podstawie art. 23¹§ 1 k.p. , stał się pracodawcą w miejsce (...), który był z kolei następcą prawnym Okręgowego Zakładu (...) w B.. Z dokumentacji posiadanej przez stronę pozwaną wynika, iż powód pracował na stanowisku monter maszyn i urządzeń przemysłowych, a takie stanowisko nie występuje w wykazie prac w warunkach szczególnych wskazanego przez powoda rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jak również w zarządzeniu nr 64 Ministra Komunikacji z dnia 29 czerwca 1983r.(Dz. U Ministerstwa Komunikacji Nr 10 z dnia 13 lipca 1983r., poz. 77). Dodatkowo pozwany podkreślił, iż z kart wynagrodzenia, jakie znajdują się w jego posiadaniu nie wynika, aby powód P. O. pobierał dodatek za pracę w warunkach szczególnych i aby taki składnik jego pensji znajdował się na karcie wynagrodzeń.

Sąd ustalił, co następuje:

Powód P. O. był zatrudniony w Okręgowym Zakładzie (...) Oddział w A. P. w L., w okresie od dnia 20 czerwca 1977r. do dnia 30 września 1981r., w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku mechanik samochodowy, monter maszyn i urządzeń przemysłowych. Od dnia 1 października 1977r. powodowi powierzono stanowisko brygadzysty.

(dowód -umowa o pracę z dnia 20.06.1977r.-k. 21 akt osobowych powoda , karta obiegowa zmiany z dnia 20.06.1977r.-k. 6 akt osobowych powoda, pismo pracodawcy z dnia 2.10.1977r.-22 akt osobowych powoda)

W związku z ustaniem zatrudnienia powoda w Okręgowym Zakładzie (...) w B., pracodawca w dniu 30 września 1981r. wystawił powodowi świadectwo pracy, z którego nie wynika, by powód wykonywał pracę w szczególnych warunkach.

(dowód - świadectwo pracy powoda z dnia 30.09.1981r.-k. 10 akt osobowych powoda)

Pozwany (...) S.A w B. od dnia 10 marca 2009r. jest następcą prawnym Okręgowego Zakładu (...) w B., w którym w okresie od dnia 20 czerwca 1977r. do dnia 30 września 1981r. zatrudniony był powód.

(dowód- pismo pozwanego z dnia 28.04.2011r.-k. 12 akt)

Pismem z dnia 15 listopada 2011r. P. O. zwrócił się do pozwanego o wydanie świadectwa potwierdzającego wykonywanie przez powoda w Okręgowym Zakładzie (...) w B. pracy w warunkach szczególnych.

Pozwany w pismach z dnia 28 kwietnia 2011r., z dnia 7 lipca 2011r. i z dnia 21 listopada 2011r. poinformował powoda, iż nie ma podstaw do wydania żadanego przez powoda świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych albowiem dokumenty w aktach osobowych powoda wskazują, iż powód pracował na stanowisku montera maszyn i urządzeń przemysłowych, które nie występuje w wykazie prac rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze(Dz. U nr 8, poz. 43 z póź.zm.).

(dowód - pisma pozwanego z dnia 28.04.2011r., z dnia 7.07.2011r. i z dnia 21.11.2011r.-k. 10-12 akt)

Świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych jest potrzebne powodowi P. O. w celu ubiegania się w Z. (...) o emeryturę z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

(bezsporne)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o przywołane wyżej, niekwestionowane przez żadną ze stron sporu, dowody z dokumentów.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Przedmiotem roszczenia P. O. było ustalenie, że w okresie od dnia 30 czerwca 1977r. do dnia 30 września 1981r. pracował on u poprzednika prawnego pozwanego w szczególnych warunkach określonych przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze(Dz. U nr 8, poz. 43 z póź.zm.)

Podstawę żądania powoda stanowił więc art. 189 k.p.c., w myśl którego powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny.

O istnieniu interesu prawnego w rozumieniu art. 189 k.p.c. można mówić tylko wówczas, jeżeli wyrok ustalający skutkować będzie jakąś korzystną dla powoda zmianą w jego sytuacji, polegającą na usunięciu lub wyjaśnieniu wątpliwości co do treści dotyczących go stosunków prawnych, a osiągnięcie tego celu nie jest możliwe w inny sposób, np. w innym postępowaniu cywilnym (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 18.06.2013 r., I ACa 448/13, Lex nr 1342330). W orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie wskazywano, że o prawnym charakterze interesu, czyli o potrzebie wszczęcia oznaczonego postępowania i uzyskania oznaczonej treści orzeczenia decyduje, istniejąca obiektywnie, potrzeba ochrony sfery prawnej powoda. Tak pojmowany interes prawny może wynikać zarówno z bezpośredniego zagrożenia prawa powoda, jak i też może zmierzać do zapobieżenia temu zagrożeniu. Interes prawny występuje także wtedy, gdy istnieje niepewność stanu prawnego lub prawa, gdy określona sytuacja zagraża naruszeniem uprawnień przysługujących powodowi, bądź też stwarza wątpliwość co do ich istnienia czy realnej możliwości realizacji. Pojęcie interesu prawnego powinno być zatem interpretowane z uwzględnieniem oceny, czy wynik postępowania doprowadzi do usunięcia niejasności i wątpliwości w tym zakresie i zapewni powodowi ochronę jego prawnie chronionych interesów, a więc czy definitywnie zakończy istniejący spór ewentualnie czy zapobiegnie takiemu sporowi w przyszłości (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29.03.2012 r., I CSK 325/11, Lex nr 1171285).

W kontekście powyższego należy zauważyć, że powód w skierowanym do Sądu piśmie z dnia 2 listopada 2017r.(k. 9) podawał, że ustalenie pracy w warunkach szczególnych jest mu potrzebne w celu potwierdzenia pracy w takich warunkach, do celów emerytalnych, czyli na przyszłość. Dodał, że pozwany pismem z dnia 21 listopada 2011r. odmówił mu wystawienia świadectwa pracy w warunkach szczególnych, ponieważ w aktach osobowych powoda nie ma żadnych dokumentów, które mogłyby potwierdzić pracę P. O. w warunkach szczególnych, a pracodawca nie ma uprawnień do wystawienia świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych na podstawie zeznań świadków.

Należy mieć na uwadze, iż powództwo o ustalenie przewidziane w art. 189 k.p.c. musi być celowe i spełniać realną funkcję prawną, musi istnieć rzeczywista i obiektywna potrzeba uzyskania wyroku o określonej treści. Natomiast gdyby uznać, że uzyskanie przez powoda korzystnego wyroku w niniejszej sprawie miało służyć jedynie dochodzeniu świadczeń z ubezpieczenia społecznego, to orzecznictwo Sądu Najwyższego w tym przedmiocie w zdecydowanej części wskazuje, że pracownik nie ma interesu prawnego w wytoczeniu powództwa o ustalenie treści stosunku pracy, gdy wnosi takie powództwo wyłącznie w celu uzyskania orzeczenia, które ma służyć ustaleniu dowodów lub faktów w innym postępowaniu, w szczególności w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z 19.01.2012 r., I PK 108/11, Lex nr 1215409). Żądany wyrok, który zapadłby w niniejszej sprawie, dotyczyłby relacji pomiędzy pracownikiem-pracodawcą i związany byłby z ustaleniem charakteru pracy powoda. Nie korzystałby on na podstawie art. 366 k.p.c. z przymiotu powagi rzeczy osądzonej w sprawie toczącej się między ubezpieczonym a organem rentowym. Jakkolwiek z art. 365§1 k.p.c. wynika, że orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby, to istota uregulowanej w tym przepisie mocy wiążącej prawomocnego orzeczenia polega na tym, że wymienione w nim podmioty powinny mieć na względzie fakt wydania prawomocnego orzeczenia i jego treść (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 2000 r., II CKN 655/98, Lex nr 51062). Wynikający z niej stan związania - według poglądu dominującego w judykaturze Sądu Najwyższego

- ogranicza się jednak do sentencji orzeczenia i nie obejmuje motywów rozstrzygnięcia. Dlatego w orzecznictwie przyjmuję się, że sąd nie jest związany ustaleniami i oceną dowodów, dokonanyymi w innej sprawie. Podkreśla się tylko, że dokonując samodzielnych ustaleń, nie może ignorować stanowiska zajętego w innej sprawie, w której stan faktyczny był konstruowany na podstawie tego samego zdarzenia, lecz biorąc je pod uwagę, obowiązany jest dokonać własnych, wszechstronnych ustaleń i samodzielnych ocen, które w rezultacie mogą doprowadzić do odmiennych konkluzji (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2002 r. IV CKN 1073/00, Lex nr 55501). Należy więc wskazać, że wyrok ustalający, że powód wykonywał u poprzednika prawnego pozwanego pracę w warunkach szczególnych nie stanowiłoby rozstrzygnięcia o tym czy praca ta była świadczona przez niego stale i w pełnym wymiarze czasu, co jest konieczną przesłanką zaliczenia okresu danej pracy do stażu uprawniającego do emerytury.

Warto jednak-zdaniem Sądu- podkreślić, iż brak uwzględnienia żądania powoda w niniejszym procesie w żaden sposób nie pozbawia go możliwości ubiegania się o świadczenia z ubezpieczenia społecznego, gdyż w sytuacji w której przed organem rentowym pracownik nie będzie mógł wykazać się zaświadczeniem zakładu pracy, że był zatrudniony w szczególnych warunkach, to nie pozbawi go to możliwości wykazania tej okoliczności w postępowaniu odwoławczym przed Sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. Jak wyjaśnił bowiem Sąd Najwyższy w niepublikowanej uchwale 7 siedmiu sędziów z dnia 27 maja 1985 r., sygn. akt III UZP 5/85, w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe dopuszczalne jest przeprowadzenie przed Sądem pracy i ubezpieczeń społecznych dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy. W ocenie Sądu wyrazem tego poglądu jest treść art. 473 § 1 k.p.c., który stanowi, że w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron. W tej sytuacji pracownik w postępowaniu odwoławczym przed Sądem pracy i ubezpieczeń społecznych będzie mógł udowodnić okoliczności co do charakteru jego zatrudnienia, a w konsekwencji nie ma on interesu prawnego w żądaniu ustalenia tych okoliczności przez Sąd pracy. Powyższe znajduje także potwierdzenie w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 1987 r., III CZP 19/87, LEX nr 13036, który stwierdził, iż „roszczenie pracownika przeciwko zakładowi pracy o ustalenie wykonywania zatrudnienia w szczególnych warunkach - dla celów ubezpieczeniowych - podlega oddaleniu z braku interesu prawnego”.

Mając więc powyższe na uwadze, Sąd- na podstawie art. 189 k.p.c. a contrario- powództwo oddalił, orzekając jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach sądowych Sąd orzekł w punkcie 2 wyroku, a to na zasadzie odpowiedzialności za wynik postępowania wyrażonej w art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 113 ust. 1 a contrario ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych

I., dnia 19-01-2018r.

SSR Alicja Lisiecka